מסורת הש"ם

ל) יבמות קיב., ב) [לעילפל: פד.], ג) [עיין תוספותקוטה ו. ד"ה האומרת],

ד) ועי׳ פרש״י דגרם נתארמלה או נתגרשה וכ״א

בתום׳ ד״ה שאם ועי׳ בר״נ

דבסמוך ד"ה השתא],

לפתרון לי הי השתרון, ב) [עירובין נא. וש"נ], (1) [לעיל פט:], (1) ל"ל כולה,

ה) [לקמן לא.], ע) [עי מוספתא סוטה פ״ה ה״ו],

י) [בראשית טו], **ל**) [ועי׳

תוס' יבמות כה. סוד"ה

אמר רבי],

פירוש הרא"ש

פלוני ראשון אם החכם ראשון תנא אתא

רחשון תנה חתה לאשמועינן דשתי התרות לריך וישאל על איזה מהן שירלה ויהיה ראשון ואחר כך ישאל על השני וה״ה

דמצי למידחי דרבי נתן היא

לתכי נתילתי ללכי נתן היה כדמשני נסמוך: נשאל על נדרו ואח"ב נשאל על

נזרו. וע"כ דוקא קאמר על נדרו תחלה משום דאי

מפשר לו לשחל על הנזירות

שיחול: האומרת ממאה אני לך

באשת כהן מיירי דנאסרה לבעלה באונס ולא הפסידה

בתובתה והאמינוה חכמים לאסור עלמה על בעלה

יכיון דיולאה בגט נוטלת

לכשתנשא

שסוף איסורו לחול אע״פ שלא חל

עדיין חכם מתיר ואיכא מ"ד דאפילו

בכה"ג כיון שמכל מקום עדיין אינו

נאסר אין חכם מחיר וסברא קמא חריצא לי טפי: בותנר' בראשונה

היו אומרים שלש נשים יולאות

ונוטלות כתובה. מוקמינן לה בגמראחי

באשת כהן דאי באשת ישראל אי

ברצון מי אית לה כתובה ואי באונס

אמאי יולאה דהא לא מתסרא על

בעלה אלא לאו באשת כהן באונס

דנהי דאסירא ליה אית לה כתובה

דמליא למימר ליה אנא הא האימנא

וגברא הוא דנסתחפה שדהו שקדושת

כהונתו גרמה לו שתהא אסורה לו

דהא אונס בישראל משרא שרי

הילכך מזלו גרם ומשום הכי יש לה

כתובה: השמים ביני לבינך. מוכח

בגמ' [63.] דהכי קאמרה ליה שאין שכבת

זרעו יורה כחץ בשעת תשמיש פואינו

ראוי להוליד ומתוקמא בבאה מחמת

טענה דאמרה בעינא חוטרא לידא

ומרא לקבורה הא לאו הכי אין

בדבריה כלום דאמרי׳ לה זילי לא

מפקדת כדאמרי' בפ' אע"פ (כתובות

סד. יבמות סה:). ואע"ג דאמרינן בהגדה

ש שאמרה לו שרה אמנו לאברהם

השמים ביני ובינך שנאמר ישפוט

השם ביני ובינךי דלמא היינו שהוא

עין משפם נר מצוה

סו א מיי׳ פכ״ד מהל׳ אישות הל׳ כג סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סיי ו סעי' יב וסי' קטו סעי' ו וסי' קעח סעי' ט בהג"ה: בו ב מיי' [פי"ד שם הלי טון ופט"ו שם הל' ט טון ופט ו סט מוש"ע [טו] סמג שם טוש"ע אה"ע סי' עו סעי' ד [וסי'

קנד סער' ז]: סח ג מיי' פי"ב מהלי נדרים הל"ג סמג לאוין רמב טוש"ע יו"ד סי להרץ לתב טוט עיזי ל סי רלד סעי' סח: סמ ד מיי' פ"ח מהל'

מכומות הלט"ו:

הגהות הב"ח

(מ) גמ' מי קא ידע הי ראשון: (ב) שם נמטנה יפר חלקו: (ג) שם מטום שלא מוליא לעו: (ד) רש"י ד"ה למימרא וכו' בההוא גברא: (ה) ד"ה מהו שתאכל וכו' נאנסה הס"ד ואח"כ ל"ל ד"ה שלא תוליא ואח"כ ד"ה דאפשר ואח"כ ד"ה ומודה רב ששת:

גליון הש"ם

גמ' רב['] ששת אומו אוכלת. עיין סוטה דף ו באומרת: מל"ה בהר"ו מד״ה החומרת: בהר״ן ד״ה השמים ביני לבינך ובו׳ ואינו ראוי להוליד. עיין נדה דף מג ע״ל מד״ה בלחויה להוריע:

מוסף רש"י טמאה אני לך. אשת כהן שאמרה לבעלה נאנסתי, דאיממרא עליה וכמובמה לא מיפסדה (יבמות קיב.). שמים ביני לבינך. גלוי וידוע לפניו שאינך מקק לי כדרך בני אדם ואין איש להוכיח בין שנינו (שם). ונטולה אני מן היהודים. נדרה היא שלא תיבעל ליהודים, ומדאסרה נפשה אכולי עלמא ש"מ משמיש קשה לה ואנוסה היא, לפיכך נוטלת כתובתה באחר. עיניה עיניה באחר. ומנך למקום שאין מכירין כה וכנדכה ומנשא לו (שם). תביא ראיה לדבריה. ואם לאו לא כל כמינה יעשו דרך בקשה. לבעול ולהתנהג בה מנהג או: יעשו שלוס ביניהס (ראמ״ה בשמו). יפר חלקו. אתהל מותרת לו (רעיד פב.). ותהא נטולה פב.). ותהא נטולה מן היהודים. לכשתתגרש בן היהודים. נכשמתגוש שתהא אסורה לעלמא (שם) לכשתתגרש אסורה לינשא, דהכי קאמרה ונטולה אני מן היהודים שלא אהנה

וכדכתיבנא עלה דההיא בס"ד. ולענין שאלה קיימא לן כרב פפי דאמר מחלוקת בהפרה אבל בשאלה דברי הכל אין חכם מתיר אא"כ חל הנדר והכי פסקי רבוואתא זכרונם לברכה כוותיה לחומרא. ואיכא מ"ד דאפי' הכי האומר הוגם עלי דבר פלוני לאחר שלשים יום חל הנדר מיקרי וחכם מתיר דלא פליגי ר' נתן ורבנן אלא בתולה נדרו באם שאפשר שלא יחול הנדר לעולם אבל תולה נדרו בימים כיון

למימרא דלא הוה ביה מעשה מיתיבי קונם שאיני נהנה לפלוני ולמי שנשאל עליו נשאל על הראשון ואח"כ נשאל על השני אמאי אי בעי על האי ניתשיל ברישא ואי בעי על האי ניתשיל ברישא מי יודע הי ראשון והי שני מיתיבי קונם שאיני נהנה והריני נזיר לכשאשאל עליו נשאל על נדרו ואח"כ נשאל על נזרו ואמאי אי בעי על נדרו ניתשיל על נורו ניתשיל ברישא ברישא ואי בעי על נזרו ניתשיל ברישא תיובתא: מתני' ים בראשונה היו אומרים שלש נשים יוצאות ונוטלות כתובה האומרת ממאה אני לך שמים ביני לבינך ונמולה אני מן היהודים חזרו לומר שלא תהא אשה נותנת עיניה באחר ומקלקלת על בעלה "האומרת ממאה אני לך תביא ראיה לדבריה יהשמים ביני לבינך יעשו דרך בקשה י יונמולה אני מן היהודים יפר י לחלקו ותהא משמשתו ותהא נמולה מן היהודים: גמ' איבעיא להו אמרה לבעלה ממאה אני מהו שתאכל בתרומה •רב ששת אמר יאוכלת שלא תוציא לעז על בניה רבא אמר יאינה אוכלת אפשר דאכלה חולין אמר רבא ומודה רב ששת שאם ינתארמלה שאינה אוכלת מידי הוא מעמא אלא משום © תוציא לעז על בניה נתארמלה ונתגרשה אמרי השתא דאיתניסא אמר רב פפא סבדיק לן רבא אשת כהן שנאנסה יש לה סבדיק

נדרו וכו']. ואי אמרת דנשאל לחכם לדברי הכל אע"ג דלא חל הנדר הא מני דלא כרבי נתן ודלא כחכמים: בותבר׳ יולחות. בעל כרחו של בעל: טמאה אני לך. בא עלי אדם אחד וטימאני לך ובאונס קאמר באשת כהן דבאונס נמי אסורה לו ולהכי נוטלת כתובתה דלה פשעה דהי בחשת ישרחל אינה יולאה דאנוסה מותרת לו כדנפקא לן (כתובות דף נא:) מוהיא לא נתפשה דאי ברצון קמיירי אפי׳ לישראל אסורה ואין לה כתובה דהא פשעה ובגמרא מפרש לה הכי: השמים ביני לבינך. שאינו מזריע דדבר זה אינו גלוי לבריות אלא לשמים: יעשו דרך בקשה. יבקשו הימנו שיפטרנה בגט כראוי ואין מכריחין אותו: גמ' מהו שתחכל בתרומה. כיון דלה מפקינה לה מיניה כל כמה דלא אתו סהדי דאמרי נאנסה (ה): דאפשר דאכלה חולין. דהואיל דאפשר בתקנתא לא ספינא לה תרומה: שלא חוליא לעו על בניה. דאי אמרת לא תאכל בתרומה אתו למימר דבניה פסולין מן הכהונה דהרי בני אנוסה נינהו שהרי נפסלה מן התרומה מחמת אונס: ומודה רב ששת דחי נתחרמלה חו נתגרשה. דהשתה ליכה לעז דמימר אמרי השתא לאחר גירושין הוא דאיתניסא: אשת כהן שנאנסה. בעדים. "כו' מתני לא מיתוקמא אלא באשת כהן שנאנסה ובין למשנה ראשונה ובין למשנה אחרונה יש לה כתובה:

למימרא דלא הוה מעשה. כלומר דלא הוה לריך למיעבד האי

דעבד רב אחא בר רב הונא (ד) מההוא גברא דאתייה לקמיה דרב

חסדא: מי קא ידעת הי הראשון. דילמא האי דקאמר דנשאל על

הראשון על ההוא דלא חל הנדר אף נשאל עליו קאמר: [נשאל על

תנות הכשונטו לימי: תטלי מה שכתוב ליכי: גפולה אני מן היהודים. שאסרה הנאת תשמיש של כל ישראל עליה ואע"ג עא.) היכא דנדרה איהי דיונאה בלא כחובה דהיא נתנה אלבע בין שיניה רש"י פירש ביבמות (דף קיב.) ביוו שחתרה הנחת חשתיש כל ישראל עליה ודאי אנוסה היא כי קשה תשמיש לה וסברה משנה ראשונה לה וקברה משנה למשונה דאפילו דברים שבינו לבינה לא הוי דאפשר שיגרשנה: השמים ביני מפרש בגמרא דאינו יור שמים גלים ואינו יכול לברר

או דילמא מצי אמרה ליה אנא הא חזינא גרשתני מרוחק ממנה לגמרי כגון שרה שהיתה טוענת על אברהם שריחקה מחמת הגר ובירושלמי [פי״א הי״ב] נמי הכי משמע דאמרינן כמה דשמים רחיקתא מן ארעא כך ההיא אתתא רחיקתא מבעלה אפשר דלשון השמים ביני לבינך כולל הכל אבל הכא מוכח בגמ׳ שפירושו שאינו יורה כחץ וכי קאמרה ליה השמים ביני לבינך הכי קאמרה אלהים עד ביני ובינך דקושטא קאמינא שדבר זה אין יודע בו אלא השם: נטולה אני מן היהודים. שאסרה על עלמה הנאת תשמיש כל היהודים וכיון דמוכחה מילתה דתשמיש קשה לה וכהנוסה דמיה ומשום הכי כופין אותו להוליה וליתן כתובה: חזרו לומר שלה סהה השה נוסנם עיניה בהחר ומקלקלם על בעלה. דשמה תלך למקום שהין מכירין בה ובנדרה ותנשה: סביה רחיה לדבריה. שנהנסה ובלחו הכי לא מתסרא אבעלה: יעשו דרך בקשה. מפורש בירושלמי [שם] יעשה סעודה ויפייס ועלה טובה קמ"ל: ואיכא למידק אמתני" כיון דמדינא דאמרה טמאה אני לך מיתסרא אבעלה כמשנה ראשונה משום שלא תהא נותנת עיניה באחר היאך התירוה וכי איסור שבה להיכן הלך ◊יש מי שתירץ דאע״ג דמדינא אסירא שרו לה רבנן ומבטלי מילתא דאורייתא משום מגדר מילתא בקום עשה דגדר גדול גדרו בה שלא מתן עיניה באחר להפקיע עלמה מיד בעלה והרשות בידם לעשות כן כדאמרי' ביבמות (דף ז:) מגדר מילתא שאני. והקשו על זה שאין ב"ד מתנין לעקור דבר מן התורה אלא בשב ואל תעשה אי נמי בקום עשה ולהוראת שעה בלבד כאליהו בהר הכרמל אבל לדורות לא. ולדידי לא קשיא לי דכי היכי דאמרי" בכמה דוכתי (גיטין לג. וש"ינ) דכל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש ואפקעינהו רבנן לקדושי מיניה ה"נ הכא כל שאמרה לבעלה טמאה אני אפקטינהו רבנן לקדושי מעיקרא ונמצא שבשעה שנאנסה פנויה היתה ומש״ה שריא לבעלה ואוכלת נמי בתרומה כדאמרי״ בגמ׳ אלא שלפי זה מצטרך לומר דכי אמרי׳ הכי דוקא באומרת טמאה אני לך שנאנסמי ולכשר נבעלמי אבל באומרת טמאה אני לך שנאנסמי מנחין או מממזר אינה מותרת לבעלה ואינו במשמע. ואחרים תרלו דמשנה ראשונה לא דינא קחני דמדינא ודאי אין האשה נאמנת לותר טמאה אני לך להפקיע עצמה מבעלה שהיא משועבדת לו אלא משום דהא מילתא דטמאה אני לך כסיפא לה תקינו במשנה ראשונה להאמינוה דאי לאו דקושטא קאמרה לא הות מזלולה נפשה למימר הכי ומכי חזו רבנן בתראי דאיכא למיחש לשמא תהא נותנת עין באחר אוקמוה אדינא: בב" מהו שהאכל בהרומה. דדילתא לבעלה הוא דלא מהימנא כדי שלא חתן עיניה באחר אבל בחרומה מהימנא: שלא להוליא לעו על בניה. דכיון דחזו דאסריגן לה למיכל בתרומה סברי דכי אמרה טמאה אני קושטא קאמרה ומוליאין לעז על בניה: אפשר דאכלה חולין. דמימר אמרי תרומה הוא דלים לה: השפא הוא דאסניסא. אחר שנתארמלה אחניסא ונבעלה לפסול לה ופסולה מן התרומה:

כתובה או אין לה כתובה כיון דאונם לגבי

כהן כרצון לגבי ישראל דמי אין לה כתובה

על בעלה לגבי אסור דידה דאסורה בתרומה לפי דבריה נאמנת או לא: אפשר ראבלה חולין. ולא ירגישו שמחמת איסור פורשת מתרומה:

ממשמשן (לעיל פד.). בדיק לן רבא. מנסה אומנו (ערובין נא.) אם נדע להשיב (חולין קלג.). הדרן עלד ואלו נדרים

מיניה פירוש שאין הזרע יורה כחץ איהי מהימנא משום דאיהי קים לה ביורה כחץ ומירץ הרב רבי אליעזר דהחם קאי אנשאח לשלישי ולא היו לה בנים דאיירי בה לעיל וקאמר חלא בלא כמובה ועלה קאי רבי אמי דהיכא דאמרה מיניה דאומרת שהיא רוצה לעמוד מחמיו דאו ליכא חששא דשמא נמנה עיניה באחר מהימנא ומיהו קשה אייכ היכי משכחת

מיתיבי קונם כוי כל הני דאיימי לעיל משום סיועא מייתי הכא לתיובמא ודחי להו כדדחי לעיל וסוף דבר איחותב רב פפי כדמסיק ונראה דהלכה כרב פפי דאמר דבנדר ד"ה אין חכם ממיר עד שיחול הנדר אבל בהפרה נראה דמפר כרבנן דרבי נתן אע"פ שלא אל וכן משמע אם ארחן אם לא ארחן דמפר מיד קודם שיחול: בראשונה היו אומרים שלש נשים יוצאות וגושלות בתובה האומרת שמאה אני לך. ובנמנה מוקי לה כלשת כהן ובנילח אונס דאילו בלשת ישראל לא מחוקם דאי באונס שריא ואי ברצון ליח לה כחובה: השמים ביני לביגך. כלומר לשמים גלוי דברים שביני לבינך שאין השכבת זרע יורה כחץ דאינו ראוי להוליד בכאה מחמת הטענה כדאמר סוף פרק הבא על יבמתו דקאמרה בעינא חוטרא לידא ומרא לקבורה דאל"כ אמרינן לה זילי לא מפקדת וסבירא לן למשנה ראשונה דמהימנא: וגשולה אני שן היהורים. שאסרה הנאת חשמיש כל היהודים עליה אפילו מן בעלה וסבירא ליה למשנה ראשונה דבעל אינו יכול להפר ולכך יולאה וחימה כיון דאסרה עלמה על הבעל א"כ היא נמנה אלבע בין שיניה ולמה יש לה כמובה רש"י פירש ביבמות ונכך יותח וחינתה כיון דחסרה ענמה על הפענ ח"כ היח נחנה חגבע בין שיניה ונמה יש נה כחובה רש"י פירש ביבחות דאטן סהדי דאל היחה נודרת כך אלא א"כ תשמיש קשה לה והויא כמו אוסה: חזרו לובר אינה גאפגת דחיישינן שבא בתגב עיניה באחר. וא"מ ממאה אני לך אמאי לא מהימוא הא שויהה נפשה חמיכא אינה גאפגת דהיישינן שבא האומר (דף סה) קידשמני וחוא אומר לא קידשמין הוא מוחר בקרוצותיה והיא אסורה בקרוציו וחירך הרב רבי אליעור דאא מציי וונה שהיא אסורה לינשא לכהן דודאי הוא מוחר עליה אבל היא אינה מוחרת עליו הילכך גם לדבריה אינה אסורה בין שוחרות ודף פד:) כל היכא דאיהו מוחר איה מוחרת וע"ק דאמר בגמרא דאוכלת אסורה שוחר של בניה ואמאי והא לגבי תרומה שיחה נפשה חמיכה דאיסורא וניאה לי דכיון דיש לחוש בכרומה של ההיליא לעו על בניה ואמאי והא לגבי תרומה שיחה נפשה חמיכה דאיסורא וניאה לי דכיון דיש לחוש שמא נתנה עיניה באחר יש כח ביד חכמים לעקור דבריה מכל וכל בסברא גדולה כואת ומיהו נראה דאף למשנה אחרונה מנות מנוטי ביניים בנחוד. אם אורנת אשה משק אה לי ג'ן ואמר הבעל שנאמינה דאסורה לי דאיהו שיא לנפשיה חומים אחרום. בה האשה ואאמר גאונס היה ויש אומרים דמשמפינא ליה על שגרם שמיאסר אשמו עליו ועובר על חרם תקנת רביע בים המשם החורת במונס היה רב מונת הי מחורת היה עם בשנה שהיים ושבר היה בים היה של היה בינתות ידקשו רפים גרשם: יצישו דרך בקשרה. בלומר ידשו מתנה שלא אאמר עוד כן משום דלא מימינול עוד פריית ביבתות ידשו מאת המקום שיהא להם בנים ולא מהימנא וא"ת והלא סוף פרק הבא על יבמתו (דף פה.) הוא אמר מינה והיא אומרת

חכמים שהיא גברא

לה נשאת לשלישי חנא בלא כחובה לעולם מערים וחאמר שאינו יורה כחך ווייל כגון שיש לו צנים מאשה אחרת ומיירי שמחו דאם היו קיימין לא אמר שתנא והחם כי אמרה מיניה לאו כל כמינה וא״ת והא כל הני עובדי דמייתי פרק הבא על יבמחו מסיבה דיליה מה מיהוי עלה דההיא אמחא וכן ההיא דבעינא חוטרא לידא ומרא לקבורה דקאמר כה״ג ודאי

על לנותו מלוכם דינים הנה היהי עם היהים של היהים מהמוח יום היהים להיהים היהים במהיה במהיה במהיה במהיה במהיה במק בפינן להוציא וימן לה כמובה אמאי וכן פינים' לשם: פבר הלקו. דמשמיש היו דברים שבינו לבינה הילכך מיפר לעלמו: ותהא גמולה מן היהודים. לכשמתגרש ומינשא לאמרים דלא מהניא הפרמו [אלא] לעלמו ואין לממוה היאך אל נדרה על משמיש

בשורה שן היהורים. לכשתמגרש ומישא לחתים דלא מהציל הפרמו [חלמ] לעצמו ואין לתמוה היאך חל נדרה על משמיש היהודים להחים בעוד היש והם אין איסור מל על איסור וי"ל דהיו איסור כולל מגו דאימהל בחשמיש בעל שהוא היתר חל נוני על האחרים ו"ע למי"ד לעיל (דף פג) כוליה פיתיקן כרי יוסי דמה לי יוסי לית ליה איסור כולל באחת היתר חל נוני על האחרים ו"ע למי"ד לעיל (דף פג) כוליה פיתיקן כרי יוסי דמה לא מהירה לבעלה שמאה אני מהו שהאבל בתרומה. למשנה אחרים מינעיון ליה דאתרה (אכלה בתרומה) דלא מהיותל אלסור לבעל והוענים לענין תרומה אי מהימות לאסר במחומה כדאמר בינמות (דף לה) אפילו באחר האבלה חולית לא מרומה שלא להוציא לען. כיון שאינה אוכלת מכרומה ודאי מתחום להיותל האחרים בינמות היותל מקול לבעל וויימא לן נפרק יש מותרות (דף פו:) שלא להוציא לען. כיון שאינה אוכלת מכרומה ודא לה מתחובה לא אין מותרומה שה בתארמלה או נתגרשה. ויש לה בנים מן הכהן וקיימא לן בפרק יש מותרות (דף פו:) בלאכלת בשביל לכה במכיל הון שהמות הון שנאבחה יש לה בתובה. שא לה בתובה. שם להרים דפרים ומפלם מות הרומה לא אין לה בתובה. שם להרים דפרים ומפלם אם מותרום הון שלה בתובה או אין לה בתובה. שם להרים דפרים ממפחם ומפלם אם שמפסתה ודה לא). אמר מייני לפדותה אם כושבית אלתה את לה תפלי כמובה ויש לה לתובה ווא אין לה בתובה. שם להרים דפפים מפסת אות בשמפת הוד לא). אמר מיני לפדותה אם כושבית אלתה את לה תפלי כמובה ויש להלת מום ודשביים מפח אלל אם שמפסתה ודה לא). אמר מיני לפדותה אם כשבית אלמא את לה תפלי כמובה ויש להלת מום ודשביים מפח אבל אם

שנתפתחה] (דף נא.) אמר חייב לפדותה אם נשבית אלמא אית לה תנאי כחובה ויש לחלק משום [דשבויה] ספק אבל אם נאנסה ודאי (אין) לה כתובה:

ומיירי בבאה מחמת טענה דאמרה בעינן חוטרא לידא ימרא לקבורה דאי לאו הכי ומרא לקבורה עם עם במ אמרי׳ לה זילי לא מפקדת *--יר ירדים: חזרו לומר שלא תהא אשה נותנת עיניה באחר. נתקלקלו הדורות וחשו שהיא משקרת להפקיע עלמה מסחת בעלה: תביא ראיה לדבריה. ולא מהימני לה בלא ראיה: יעשו דרך בקשה. יבקשו ממנה שלא מדבר עוד בו בירושלמי מפרש וינושה מנודה תפום העשה סטו ויפייס: יפר חלקו ות משמשתו. דהוי דב שבינו לבינה וחפר לנולחו: שפינו ופינה ומפר נענמו. מהו שתאכל בתרומה. למשנה אחרונה נהי דחשו

חכמים שהיא משקרת יאינה נאמנת לאסור עלמה